

1

« Σεβασμιώτατε Πάτερ και Δέσποτα.

Με αιδήματα βαθύτατου σεβασμού και υϊκής* αγάπης, σε εκόμασσε σήμερα ενώπιόν σας, αναγνωρίζοντας στο πρόσωπό σας όχι μόνο τον Επίσκοπο και Ποιμενάρχη μας, αλλά τον εμπνευστή αυτής της όμορφης Πρωτοβουλίας.

Σας ευχαριστούμε θερμά που θέσατε υπό την Πατρική σας σκέπη την σημερινή εσπερίδα, δίνοντας βήμα και λόγο στις Πρεσβυτέρες και τις μητέρες των αγάμων κληρικών της Μητροπόλεώς μας.

Η παρουσία σας εδώ δεν είναι απλώς θεσμική· είναι μια έμπρακτη αναγνώριση του αθόρυβου αγώνα που διεξάχεται μέσα στην Ιεραρχική οικογένεια. Με τις δικές σας ευλογίες, θα επιχειρήσουμε σήμερα να σκιαγραφήσουμε τον ρόλο της Πρεσβυτέρας, όχι ως μιας απλής συνοδού, αλλά ως μιας ισότιμης συγκυρηνίας* σας στο Βάρος του Σαυρού της Λερωσύνης».

Σεβασμιώτατε σεβαστοί Πατέρες, αγαπητές Πρεσβυτέρες, αγαπητές μητέρες, αδελφοί και αδελφές εν Χριστώ. Το θέμα της σημερινής μου εισήγησης

9

« Η Πρεσβυτέρα ως Δυοδοιπόρος στην Ιερατική Διακονία », αγγίζει έναν γύρο Ιεροό, συχνά σιωπηλό, αλλά εξαιρετικά ουσιαστικό για τη Ψυχή της Εκκλησίας:

Δεν πρόκειται για έναν θεσμικό ρόλο με αυστηρές αρμοδιότητες, ούτε για μια «σκιά» του Ιερέα.

Πρόκειται για μια κλήση Ψυχής, για μια ιδιαίτερη μορφή Διακονίας που γεννιέται μέσα από το μυστήριο του γάμου και πορεύεται παράλληλα με το μυστήριο της Ιερωσύνης.

Ας δούμε λοιπόν την Πρεσβυτέρα μέσα στο εκκλησιαστικό πλαίσιο. Η ορθόδοξη Εκκλησία δεν γνωρίζει «ατομική» Ιερωσύνη. Ο Ιερέας δεν υπάρχει μόνος του, αλλά μέσα στο σώμα της Εκκλησίας, και - όταν είναι έγγαμος - μέσα σε μια συγκεκριμένη οικογένεια. Η Πρεσβυτέρα δεν χειροτονείται, δεν ασκεί ιερατικά καθήκοντα, αλλά συμμετέχει υπαρκτά στην Ιερατική Ψυχή του συζύγου της. Ο γάμος προηγείται της Ιερωσύνης, και αυτό δεν είναι τυχαίο.

3) Η Εκκλησία αναγνωρίζει ότι η έγκλημα ζωή αποβλέπει χώρο δοκιμής, ωρίμανσης και μαρτυρίας. Έτσι η πρεσβυτέρα γίνεται συνοδοιπόρος, όχι θεσμικά αλλά πνευματικά. Είναι σημαντικό να σταθαιρίσουμε ότι: Η πρεσβυτέρα δεν είναι αγλός βοηθός του ιερέα. Δεν είναι η γραμματέας του ναού, ή υπεύθυνη καθαριότητας, ούτε η σιωπηλή φιγούρα που απλώς πρέπει να αντέξει. Εδώ θα ήθελα να βάλω μια παρένθεση και να πω πως: (Η πρεσβυτέρα δεν χρειάζεται να είναι: τέλεια, άφθαστη, άρρωστη. Χρειάζεται όμως να είναι: αληθινή, χειμμένη, ελεύθερη εν Χριστώ.) και κλείνοντας την παρένθεση συνεχίζω: Η πρεσβυτέρα είναι συνοδοιπόρος: στο βάρος, ένα βάρος που όντως είναι μεγάλο, αλλά η λαρίς του Θεού είναι μεγαλύτερη, στην ευθύνη, στη λαρά, και στην τονό της ιερατικής διακονίας. Μποράςεται: ως μετακιμήσεις, ως οικονομικές δυσκολίες, την έλλειψη προσωπικού χρόνου, την έκθεση στην κριτική αλλά και τη λαρά της πνευματικής καρποφορίας.

4

Ο Άγιος Παΐσιος ο Αχιορίτης έλεγε πως:
« Η πρεσβυτέρα είναι το "άμορτισέρ" στις
δυσκολίες του Ιερέα», επίσης τόνισε συχνά ότι
η καλή πρεσβυτέρα με την υπομονή της σώζει
όχι μόνο το σπίτι της, αλλά και την Ιεροσύνη του
συζύγου της. Ας μην ξεχνάμε πως: «Όταν ο Ιερέας
χυρίσει από την Εκκλησία φέρνει μαζί του τη λαίδη,
αλλά και την κούραση όλου του κόσμου. Η πρεσβυτέρα
είναι εκείνη που θα μετατρέψει αυτή την κούραση
σε ειρήνη.» Πολλές φορές η πρεσβυτέρα ασκεί μια
αφανή αλλά βαθιά ποιμαντική διακονία, χυρίς
κηρύγματα και χυρίς εξουσία: Ακούει, παρηγορεί,
χέφυώνει, καταλαβαίνει ενστάσεις, στηρίζει πρόσωπα
που δυσκολεύονται να πησιάζουν τον Ιερέα.
Βιαιτέρα: οι γυναίκες, οι μητέρες οι νέες κοπέλες,

5

Πολλές φορές βρίσκουν στην Πρεσβυτέρα
ένα ασφαλή χώρο λόγου και εμπιστοσύνης.

Η πρεσβυτέρα γίνεται έτσι πρόσωπο

διακριτικής μαρτυρίας, χωρίς όμως,

τονίσο να υποκαθιστά τον λέρέα,

αλλά συμπληρωγόνοτας ποιμαντικά

το εκκλησιαστικό ήθος.

Ένας σύγχρονος γέροντας αναφέρει πως:

6

« Η Πρεσβυτέρα δεν είναι απλώς η σύζυγος ενός λειτούργου, είναι η παραμυθία (η παρηγοριά) των πονεμένων γυναικών της ενορίας ».

As αναφερθούμε τώρα στο ρόλο της Πρεσβυτέρας στη διαφύλαξη της ισορροπίας, ανάμεσα σε οικογένεια και ενορία:

Η οικογένεια του ιερέα είναι συχνά εκτεθειμένη: Στα βλήματα, στις προσδοκίες, στις κρίσεις. Εδώ λοιπόν η πρεσβυτέρα καλείται:

να κρατήσει ισορροπία ανάμεσα στο σπίτι και την ενορία, να προστατεύσει τα παιδιά από υπερβολικές απαιτήσεις, να διασώσει τον οικογενειακό χώρο ως χώρο αγάπης και όχι « δημόσιας σκηνής ».

Εδώ η διακονία της είναι εξαιρετικά κρίσιμη: γιατί μια πληγωμένη ιερατική οικογένεια πληγώνει άμεσα και την ενορία ενώ μια υγιής οικογένεια γίνεται σωστή το κήρυγμα. Ο Αββας Ισαάκ ο Σύριος αναφέρει: « Μη Ψεάς την ανακνώριση των ανθρώπων, αλλά τη σκέψη σου Θεού. Όταν ο Θεός αναπαύεται

στο σπίτι σου, οι ψίθυροι του κόσμου γίνονται ψαλμωδία.»

Ας μιλήσουμε τώρα για τις πνευματικές προϋποθέσεις της συνοδοιπορίας. Η συνοδοιπορία της Πρεσβυτέρας δεν είναι εύκολη. Απαιτεί:

Ταπείνωση, για να μη γίνει ρόλο ή εξουσία.

Διάκριση, για να ξέρει ποτέ να μιλήσει και ποτέ να σιωπήσει. Υπομονή, μπροστά σε αδικίες

ή σταρεξήσεις. Προσωπική πνευματική ζωή,

ώστε να μη βεί «δια της ιερωσύνης του άλλου»

αλλά με προσωπική σχέση με το Θεό.

Η πρεσβυτέρα που δεν τρέφεται πνευματικά:

κουράζεται, πικραίνεται, αποσύρεται εσωτε-

ρικά. Αντίθετα, η πρεσβυτέρα που καθλιερθεί

προσευχή και εκκλησιαστική συνείδηση γίνεται στήριγμα αδύρικο αλλά ακλόνητο.

Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος αναφέρει:

«Ουδέν ισχυρότερον γυναικός και ανδρός ομοφρονούντων εν κυρίω.» (Τίποτα δεν είναι πιο ισχυ-

ρό από έναν άνδρα και μια γυναίκα που έχουν την ίδια

σκέψη και πίστη στον Κύριο).

Δεν μπορούμε επίσης να αγνοήσουμε τους κινδύνους η ως παρεκκλίσεις: 'Όταν η Πρεσβυτέρα ραυτίσει την αξία της με τη θέση του συζύγου. 'Όταν παρεμβαίνει υπερβολικά στα ενοριακά ζητήματα. 'Όταν γίνεται « εξουσιαστική » μέσω άεμπης επιρροής. Η αντίθετα, όταν αποσύρεται πλήρως από φόβο και απογοήτευση. Η Εκκλησία δεν ζητά από την πρεσβυτέρα ούτε να κυριαρχεί ούτε να εξαφανιστεί, αλλά να πορεύεται με μέτρο και αλήθεια. 'Όταν ο ρόλος έχει όρια και η ραυτότητα παραμένει ζωντανή, τότε η πρεσβυτέρα δεν κουράζεται από την Εκκλησία, αλλά ανασαίνει μέσα της. Στη σύγχρονη εποχή όπου: ο θεσμός της οικογένειας δοκιμάζεται, η ιερωσύνη αμφισβητείται, και η πίστη συχνά γίνεται ιδεολογία, η πρεσβυτέρα μπορεί να γίνει μαρτυρία απλής καθημερινής αγιότητας. Όχι με λόγια αλλά με: τη στάση ζωής, την πραότητα, τη σταθερότητα, την πίστη μέσα στην καθημερινότητα.

Η πρεσβυτέρα δεν βρίσκεται «πίσω» από τον Ιερέα, ούτε «δίπλα» ως ισότιμο λειτουργικό πρόσωπο. Βρίσκεται μαζί σου στον δρόμο. Συνοδοιπόρος: στο σταυρό της διακονίας, αλλά και στη λαρά της Αναστάσεως. Αν η Εκκλησία αναγνωρίσει, σπριΐξει και σεβαστεί αυτή τη σιωπηλή διακονία, τότε η Ιερατική ζωή θα γίνει και πιο ανθρώπινη, πιο αληθινή και πιο καρποφόρα. Και στο τέλος θα θυμόμαστε πως η διακονία μας αγαπητές συναγωνίστριες Πρεσβυτέρες, δεν καταγράφεται στα πρακτικά της Μητροπόλεως, αλλά γράφεται με χρυσά γράμματα στο βιβλίο της ζωής του Θεού.»

«Ολοκληρώνοντας αυτές τις σκέψεις, στρέφουμε και πάλι το βλέμμα προς εσάς Λεβασμιώτατε. Σας παρακαλούμε να συνεχίσετε να περιβάλλετε με την αγιεραική σας σorge τις Πρεσβυτέρες. Γνωρίσετε καλύτερα από τον καθένα ότι ο Ιερέας που νιώθει την οικογένειά του προστατευμένη και αναγνωρισμένη από τον επίσκοπό του,

Είναι ένας Ιερέας που μπορεί να δοθεί ολοκληρωτικά στο θυσιαστήριο.

Σας ευχαριστούμε που μας διδασκετε με το παραδειγμα σας οτι στην Εκκλησία κανεις δεν περισσεύει και κανεις δεν αγωνιάζει αμόνος. Ειθε οι προσευχές σας να συνοδεύουν κάθε Πρεσβυτέρα στο δύσκολο αλλά ελπολημένο έργο της, ώστε να παραμένει πάντα η "φωτεινή λαμπάδα" που φωτίζει την καρ' οίκου εκκλησία και καρ' επέκταση ολόκληρη την εκορία. >>

Σας ευχαριστώ.

* υϊική - αγάπη = Αγάπη προς των γονέα.

* Συγκυρηγίαισα: Συμετοχή, Βοήθεια ή μοίρασμα του «Βάρους» του (Σταυρού) της Ιερωσύνης.

Πρεσβυτέρα
Παπαού Άννα